

Foruden ovenstaaende Besvarelser er fremkommet et stort Antal, der er saa ufuld-
 bestgørende af forskellige Grunde, at man intet turde unddrage deraf, saaledes fra Aa-
 tjær, Skafføgaard, Wemmetofte og mange andre.

Det fremgaar imidlertid med uomstødelig Sikkerhed af de fremkomne Oplysninger,
 at Antallet af Fæstehuse gennemgaaende er i Aftagende, mens Lejehuse tiltage i Antal.
 Som et Eksempel kan antøres Landbrugsministerens Godser, paa hvilke der i 1848 var
 69 Fæstehuse og 8 Lejehuse, i 1899 kun 12 Fæstehuse, men 98 Lejehuse.

Ved Bedømmelsen af hele dette Forhold maa dog stærkt tages i Betragtning, at en
 Mængde Huse i Aarenes Løb ere gaaede over til Ejendom, og at der siden 1848 er til-
 kommet et stort Antal ny Huse.

At Udviklingen bestandig gaar bort fra Fæste, over til Leje fremgaar af en
 Række Udtalelser i de indkomne Svar. Heraf citeres eksempelvis følgende. I den fra
 Gjerdrup og Lyngbygaard m. fl. Godseres Kontor fremkomne Svarskrivelse, siges der bl. a.,
 efter at det er oplyst, at man for at kunne bevare Spørgsmaalene har undersøgt Godser-
 nes Fæsteprotokoller tilbage til 1830:

„Mellem 1830 og 1848 er kun indført Fæstebreve til Husmænd og efter
 1848 kun Lejekontrakter med Undtagelse af, at der i 1859 er udstedt Fæstebrev paa
 et Hus under Gjerdrup og i 1876 Fæstebrev paa et Hus under Lyngbygaard. —
 Jeg maa dog tage i Forvaring lige over for den Mulighed, at der før 1848 er
 udstedt Lejekontrakter, der ikke ere tilførte Fæsteprotokollerne, idet Forpligtelsen til
 en saadan Tilførsel jo først stables ved Forordningen af 27de Maj 1848 § 11.“ —

I Svaret fra Boller, Mølgetkjær og Stenballegaard meddeles bl. a.:

„Før Forordningen af 27de Maj 1848 traadte i Kraft og endnu en Snes
 Aar derefter, kendtes Lejehuse aldeles ikke her paa Godserne; men samtlige Huse
 (derunder saavel jordløse Huse som Huse, hvis Tilliggende var under 1 Tdr. Hart-
 torn) vare bortfæstede.“

Fra Skørtinge Godskontor skrives til Udvalget:

„Det er Kötume her, at Fæstehusene, naar Fæsterne dø eller paa anden
 Maade fratræde Fæstet, da enten blive solgte eller lejede ud. Intet nyt Fæste
 gives.“

Fra Rathloudals Godskontor meddeles:

„Siden 1859 er intet Hus givet i Fæste her paa Stamhuset“.

Fra Gjesfinggaard pr. Randers skriver Hr. C. v. Folsach:

„Der bliver for Fremtiden aldrig udfæstet Huse“.

Ejeren af Annebjerggaard i Holbæk Amt, Fr. Holstein, skriver:

„I de sidste 25 Aar er intet Fæstebrev udstedt“.

Som oven for sagt gaar Fæstehuse dog ogsaa i stort Omfang over til at blive
 Ejendomshuse. Det er f. Eks. fket paa Gjesfinggaard.

Det er klart, at Forordningen af 27de Maj 1848, der tilsigter „en Forbedring i
 Husmænds og Jndersters Aaar“, saa langt fra i denne Henseende har naaet sit Maal, at
 den tværtimod til Skade for Husmændene har bragt Lejeforholdet i Forgrunden paa